

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра економіки та менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)

спеціальність: 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення: факультет туризму й факультет підвищення
кваліфікації, перепідготовки, післядипломної та заочної освіти

(назва інституту, факультету, відділення)

рівень освіти: Бакалавр

Робоча програма з дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» для студентів спеціальності 073 Менеджмент

VII с. (денна форма навчання), VIII с. (заочна форма навчання)

Розробник: доцент, к.е.н. Павленчик А. О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол від “ 31 ” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____

(підпис)

(проф. Павленчик Н. Ф.)
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 073 Менеджмент		
Модулів – 1	-	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		7-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних – 4 - самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		30 год.	6- год.
		Семінарські	
		30 год.	4- год.
		Практичні	
		-	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		30 год.	80 год.
Індивідуальні завдання			
-	-		
Вид контролю: іспит			

Статус дисципліни: обов'язкова

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В умовах глобалізації світової економіки та інтеграції вітчизняного виробництва у світовий економічний простір, все більше українських підприємств стають зацікавленими у виході своєї продукції на зовнішні ринки, з метою розширення ринку збуту та отримання вищих прибутків від реалізації. Це також пов'язано із формуванням ринкових відносин в Україні, що значно підвищило господарську самостійність підприємств та змусило їх самостійно шукати ефективні ринки збуту готової продукції та джерела сировинних ресурсів.

Метою викладання дисципліни є формування у майбутніх спеціалістів системних знань і розуміння концептуальних основ менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, теорії і практики розвитку цього напрямку та набуття навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу стосовно сучасних методів управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств.

Завдання вивчення дисципліни “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності”.

Основними завданнями, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є:

- набуття студентами глибоких теоретичних знань з питань інституційної структури міжнародної економіки, організації експортно-імпортних операцій підприємств та планування їх ринкової стратегії у сфері ЗЕД;
- опанування студентами методичним інструментарієм управління контрактною діяльністю підприємств;
- оволодіння практичними навичками ведення переговорів у сфері ЗЕД;
- набуття студентами системних знань про механізми міжнародних розрахунків та страховий захист зовнішньо-торгівельних операцій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- основи теорії менеджменту зовнішньоекономічної діяльності;
- зміст і методи управління зовнішньоекономічною діяльністю на державному й підприємницькому рівні;
- особливості функціонування міжнародних товарних ринків та можливі методи виходу на них;
- особливості менеджменту в міжнародних розрахунках;
- основні стратегії та тактики менеджменту зовнішньоекономічної діяльності;
- методи управління ціноутворенням на зовнішніх ринках та оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності;

ВМІТИ:

- творчо застосовувати одержані знання і практичні навички в плануванні, організації, контролі та регулюванні ЗЕД;
- володіти культурою сучасного управлінського мислення з урахуванням особливостей міжнародного середовища функціонуванні суб'єктів ЗЕД;
- використовувати здобуті знання для самостійного дослідження, аналізування, діагностування ЗЕД підприємства для прийняття управлінських рішень.

Компетентності, які забезпечує навчальна дисципліна:

1) загальні компетентності:

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

2) фахові компетентності:

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 16. Здатність виявляти знання та розуміння проблем та основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК 17. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Система управління зовнішньоекономічною діяльністю та її визначальні принципи. Види і методи управління ЗЕД. Ретроспектива теорій і концепцій управління ЗЕД та етапи її розвитку в Україні.

Управлінські відносини в зовнішньоекономічній діяльності, керуюча й керована ланки ЗЕД, принципи управління ЗЕД. Економічний і адміністративний методи управління ЗЕД. Сучасні концепції системного підходу до управління міжнародним бізнесом.

ТЕМА 2. ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ РІВНЯХ

Органи державного регулювання ЗЕД в Україні. Міжнародні угоди регулювання торгових відносин. Міжнародні інститути регулювання зовнішньоекономічних зв'язків.

Установи та організації, що регулюють ЗЕД в Україні та їх функції. Конвенція ЮНСІТРАЛ. Міжнародні правила перевезення товарів. Конвенції про платежі.

ТЕМА 3. ІНСТРУМЕНТАРІЙ РЕГУЛЯТИВНИХ ФУНКЦІЙ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Механізм державного регулювання фінансових потоків та зовнішньоекономічних операцій. Митно-тарифне регулювання зовнішньої торгівлі. Характеристика нетарифних заходів регулювання експортно-імпортних операцій.

Суть і значення балансів ЗЕД. Платіжний, розрахунковий і торговельний баланси. Їх зміст та структура. “Дефіцит” і “профіцит” платіжного балансу. Митно-тарифне регулювання. Функції та види митних тарифів. Мито – як протекціоністський засіб захисту інтересів товаровиробників і споживачів.

Нетарифне регулювання. Мета нетарифного регулювання. Види нетарифного регулювання. Квотування та ліцензування зовнішньої торгівлі.

ТЕМА 4. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ТОВАРНИХ РИНКІВ ТА УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Організація діяльності міжнародних товарних бірж. Міжнародні товарні аукціони, ярмарки та виставки. Механізми залучення кредитних ресурсів для реалізації міжнародних бізнес-проектів.

Міжнародна біржа — як особливий вид постійно діючого оптового ринку. Основні завдання аукціону. Організаційні форми проведення аукціонних торгів. Особливості міжнародних ярмарок. Міжнародна виставка - як публічна демонстрація досягнень у певній галузі економіки, науки, культури.

Міжнародний кредит: принципи, функції та форми. Міждержавні кредити. Етапи інвестиційного циклу на міжнародному рівні.

ТЕМА 5. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА РІВНІ ПІДПРИЄМСТВА

Структурне забезпечення менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Маркетинг в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Методика визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Організаційно-виробнича структура та мета її оптимізації в умовах ЗЕД. Управління спеціалізованими зовнішньоторговельними організаціями. Завдання відділу зовнішньоекономічних зв'язків у структурі підприємства. Міжнародний маркетинг — як функція менеджменту ЗЕД. Завдання маркетингових досліджень. Етапи розвитку міжнародного маркетингу. Показники ефекту та ефективності в умовах ЗЕД. Принципи розрахунку показників ефективності діяльності підприємства в сфері ЗЕД. Економічна ефективність експортно-імпортних операцій.

ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Методи та принципи організації експортно-імпортних операцій підприємств. Види та характеристика торгово-посередницьких операцій у міжнародній торгівлі. Структурно-організаційні форми торгово-посередницьких операцій.

Прямий і не прямий експорт та імпорт. Структура побудови фірми в сфері ЗЕД. Форми управління фірмами в сфері ЗЕД. Спеціальний експортний відділ підприємства зі зовнішньоекономічною діяльністю. Фірми, що спеціалізуються імпортними операціями. Торгове посередництво – його форми, переваги й недоліки. Операції з перепродажу. Комісійні, агентські та брокерські операції.

ТЕМА 7. УПРАВЛІННЯ КОНТРАКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТА ПРАКТИКА ВЕДЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ

Характеристика і структура зовнішньоторгівельного контракту. Вивчення умов та підготовка до укладення контракту. Базисні умови зовнішньоторгівельного контракту. Порядок проведення переговорів та заключення контракту.

Міжнародний договір купівлі-продажу – як регулятор відносин між контрагентами різних держав. Обов'язкові та додаткові умови контракту.

Місце виконання контракту. Ціна товару. Види знижок. Політичні відносини з країною-контрагентом, кон'юнктура товарних ринків, торгово-політичні умови, транспортні умови, умови платежу та кредиту, правові питання, специфічні вимоги ринку.

"Інкотермс" — типові умови договору купівлі-продажу на міжнародному рівні. Чотири групи поділу умов поставок Інкотермс. ЮНСІТРАЛ і Віденська конвенція.

Переговори шляхом: особистих зустрічей, переписки та з використанням технічних засобів. Загальні правила проведення переговорів та заключення договорів на міжнародному рівні.

ТЕМА 8. ФОРМУВАННЯ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ

Суть та мета цінової політики у сфері ЗЕД. Цінова стратегія підприємства на зовнішньому ринку. Методика розрахунку цін зовнішньоторговельних контрактів.

Цінова політика фірми – як джерело досягнення успіху на зовнішньому ринку. Види цінової політики та варіанти її застосування. Особливості транснаціонального характеру товарного виробництва.

Механізм визначення ціни товару. Середньозатратний і маржинальний підходи всановлення цін на міжнародному рівні. Основні стратегії цінової політики фірм у зовнішньоекономічній діяльності. Одиниці виміру цін. Базис ціни. Валюта ціни. Спосіб фіксації ціни. Рівень цін.

ТЕМА 9. СПЕЦІАЛЬНІ (ВІЛЬНІ) ЕКОНОМІЧНІ ЗОНИ: ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Історія виникнення вільних економічних зон. Сутність і класифікація вільних економічних зон. Проблеми та перспективи розвитку вільних економічних зон в Україні.

Дослідження феномена зонування. Експортно-виробничі зони. Зони зовнішньої торгівлі. Науково-технологічні парки. Технополіси. Вільні економічні зони – їх суть та значення для економіки країни. Етапи розвитку ВЕЗ. Преференційний режим. Спеціальні пільги. Податкові пільги.

ТЕМА 10. МЕХАНІЗМ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ У МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКАХ

Сучасний валютний ринок. Необхідність валютного регулювання. Суб'єкти валютного ринку. Розміри валютного ринку. Світові валютні центри. Види валюти і валютних операцій. Групи валютних операцій. Механізм валютного регулювання. Рівні валютного регулювання. Роль світового банку у валютному регулюванні. Національний рівень валютного регулювання. Об'єкти валютного регулювання. Валютний курс. Види валютних курсів. Індекси валютних курсів. Механізм валютного

регулювання. Рівні валютного регулювання. Роль світового банку у валютному регулюванні. Національний рівень валютного регулювання. Об'єкти валютного регулювання. Види валютних курсів. Індeksi валютних курсів. Девальвація валюти. Ревальвація валюти. Валютна інтервенція. Механізм впливу облікової процентної ставки національного банку на курс валюти. Валютні обмеження. Механізм регулювання платіжного балансу. Конвертованість валют.

ТЕМА 11. СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМСТВА У СФЕРІ ЗЕД

Стратегія фірми. Етапи ринкової стратегії фірми. Необхідність планування ринкової стратегії фірми. Рівні планування ринкової стратегії: глобальний; стратегічний; фактичний. Основні пріоритети планування ринкової стратегії. Класифікація поглядів на стратегії розвитку ЗЕД підприємства: Етноцентризм; Поліцентризм; Регіоцентризм; Геоцентризм. Фази планування стратегії фірми. Структура стратегічної маркетингової програми. Основні напрямки маркетингової стратегії. Види стратегічних господарських центрів (СГЦ). Стратегія розвитку стратегічних господарських підрозділів. Структура стратегічної маркетингової програми. Основні напрямки маркетингової стратегії. Базові стратегії росту фірми. Особливості стратегії малих фірм. Особливості стратегії росту великих фірм. Особливості стратегії росту і розвитку середніх фірм.

ТЕМА 12. МЕНЕДЖМЕНТ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СВІТОВОГО РИНКУ

Специфіка міжнародних досліджень. Технічні труднощі збору інформації. Проблема правових обмежень. Проблеми мовного характеру. Метою будь-якого міжнародного маркетингового дослідження є зменшення ризику від рішень стосовно міжнародної активності фірми. Критерії прийняття міжнародних маркетингових рішень. Особливості міжнародного маркетингового дослідження. Етапи маркетингового дослідження: визначення вимог до інформації; збір даних; аналіз; упровадження. Опис усіх можливостей і загроз зовнішнього оточення підприємства на європейському ринку. Визначення внутрішніх слабких і сильних сторін підприємства. Євро маркетингові стратегії. Аналіз портфоліо країн ЄС. Проведення відповідної сегментації. Бенчмаркінг. Порівняльна характеристика бенчмаркінгу, конкурентного аналізу та дослідження ринку. Види бенчмаркінгу: конкурентний; внутрішній; галузевий; міжгалузевий; процесний; бенчмаркінг результатів діяльності; функціональний; стратегічний. Основними характеристиками бенчмаркінгу є: безперервність, систематичність, процес оцінювання, робочі процеси організації, визначення лідерів, найкраща практика, удосконалення організації.

ТЕМА 13. ТРАНСПОРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ УГОД

Зміст транспортного забезпечення. Особливості транспортних послуг. Види транспорту: морський, залізничний, автомобільний, річковий, повітряний і трубопровідний. Види вантажів. Фактор часу. Вартість перевезень. Безпека перевезення. Зміст окремих транспортних операцій при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Основні транспортні й базисні умови поставки. Зміст транспортних угод залежить від виду транспорту, характеру товару, типу угоди, базисного місця поставки, а також дії міжнародних договорів, угод, конвенцій, звичаїв країни. "Інкотермс-2020". Морські перевезення. Трампове судноплавство. Залізничні перевезення. Автомобільні перевезення. Повітряні перевезення. Перевезення вантажів повітряним транспортом.

Тема 14. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

Суть зовнішньоекономічних операцій. Етапи організації міжнародних товарообмінних операцій. Суб'єкти зовнішньоторгових операцій. Об'єкти зовнішньоторгових операцій. Основні види зовнішньоторгових операцій. Допоміжні види міжнародних операцій. Суть та послідовність здійснення зовнішньоекономічних операцій. Експорт. Реекспорт. Імпорт. Реімпорт. Транзит. Класифікація зовнішньоекономічних операцій: За групами товарів; За ступенем готовності товару до продажу; Товарообмінні операції; Торгівля науково-технічними досягненнями і надання послуг; Торговельно-посередницька діяльність; Торгівля змагального типу. Стадії проведення зовнішньоторгівельних операцій: Підготовчий етап; Організаційний етап; Виконавчий етап.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		Л	п	С	інд	с.р.
Тема 1. Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	6	2		2		2	6	-		-		6
Тема 2. Інституційне забезпечення менеджменту ЗЕД на національному та міжнародному рівнях	6	2		2		2	6	1		-		5
Тема 3. Інструментарій регулятивних функцій менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	6	2		2		2	6	1		-		5
Тема 4. Особливості функціонування міжнародних товарних ринків та управління інвестиційною діяльністю	6	2		2		2	7	-		1		6
Тема 5. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства	6	2		2		2	7	-		1		6
Тема 6. Організація експортно-імпоротної діяльності підприємств	6	2		2		2	6	-		-		6
Тема 7. Управління контрактною діяльністю та практика ведення переговорів	6	2		2		2	6	-		-		6
Тема 8. Формування цінової політики на зовнішньому ринку	6	2		2		2	7	1		-		6
Тема 9. Спеціальні (вільні) економічні зони: історія та перспективи	6	2		2		2	6	1		-		5
Тема 10. Механізм валютного регулювання та менеджмент у міжнародних розрахунках	12	4		4		4	7	1		-		6
Тема 11. Стратегічний менеджмент підприємства у сфері ЗЕД	6	2		2		2	6	1		-		5
Тема 12. Менеджмент маркетингових досліджень світового ринку	6	2		2		3	7	-		1		6
Тема 13. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод	6	2		2		2	7	-		1		6
Тема 14. Організація зовнішньоекономічних операцій	6	2		2		2	6	-		-		6
Усього годин	90	30		30		30	90	6		4		80

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	2	-
2.	Інституційне забезпечення менеджменту ЗЕД на національному та міжнародному рівнях	2	-
3.	Інструментарій регулятивних функцій менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	2	-
4.	Особливості функціонування міжнародних товарних ринків та управління інвестиційною діяльністю	2	1
5.	Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства	2	1
6.	Організація експортно-імпоротної діяльності підприємств	2	-
7.	Управління контрактною діяльністю та практика ведення переговорів	2	-
8.	Формування цінової політики на зовнішньому ринку	2	-
9.	Спеціальні (вільні) економічні зони: історія та перспективи	2	-
10.	Механізм валютного регулювання та менеджмент у міжнародних розрахунках	4	-
11.	Стратегічний менеджмент підприємства у сфері ЗЕД	2	-
12.	Менеджмент маркетингових досліджень світового ринку	2	1
13.	Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод	2	1
14.	Організація зовнішньоекономічних операцій	2	-
Разом		30	4

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО)

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	2	6
2.	Інституційне забезпечення менеджменту ЗЕД на національному та міжнародному рівнях	2	5
3.	Інструментарій регулятивних функцій менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	2	5
4.	Особливості функціонування міжнародних товарних ринків та управління інвестиційною діяльністю	2	6
5.	Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства	2	6
6.	Організація експортно-імпортової діяльності підприємств	2	6
7.	Управління контрактною діяльністю та практика ведення переговорів	2	6
8.	Формування цінової політики на зовнішньому ринку	2	6
9.	Спеціальні (вільні) економічні зони: історія та перспективи	2	5
10.	Механізм валютного регулювання та менеджмент у міжнародних розрахунках	4	6
11.	Стратегічний менеджмент підприємства у сфері ЗЕД	2	5
12.	Менеджмент маркетингових досліджень світового ринку	3	6
13.	Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод	2	6
14.	Організація зовнішньоекономічних операцій	2	6
Разом		30	80

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

(для студентів, які навчаються за графіком сприяння та для студентів заочної форми навчання)

- Матеріали самопідготовки;
- Самостійні роботи (**реферати**) на тему:

1. Правове та економічне забезпечення менеджменту ЗЕД.
2. Маркетингове забезпечення менеджменту ЗЕД.

3. Ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
4. Організація виробництва експортно-орієнтованої продукції підприємства.
5. Оцінка розвитку підприємства та перспективи виходу на зовнішній ринок.
6. Організація експортно-імпорتنих операцій підприємств.
7. Удосконалення методів організації експортних операцій підприємств.
8. Розробка стратегії поведінки підприємства на зовнішньому ринку.
9. Використання схем міжнародного лізингу для оновлення основних засобів вітчизняних підприємств.
10. Організація транспортного забезпечення зовнішньої торгівлі продукцією.
11. Система управління контрактною діяльністю підприємства у сфері ЗЕД.
12. Формування цінової політики підприємств на зовнішньому ринку.
13. Удосконалення механізму розрахунків у зовнішній торгівлі товарами.
14. Механізм страхування ризику зовнішньоекономічних операцій підприємств.
15. Планування ринкової стратегії підприємств у сфері ЗЕД.
16. Механізм залучення кредитних ресурсів для реалізації міжнародних проектів бізнесу.
17. Організація виробництва конкурентоспроможної продукції за міжнародними стандартами.
18. Вибір стратегічного профілю зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства.
19. Удосконалення системи управління персоналом у здійсненні ЗЕД підприємств.
20. Державне регулювання формування експортного потенціалу підприємств.
21. Економічне співробітництво та перспективи розвитку підприємств прикордонних регіонів.
22. Роль вільних економічних зон та перспективи їх розвитку для Українських підприємств.
23. Економічна ефективність маркетингового управління біржовою діяльністю на внутрішньому і зовнішньому ринках.
24. Організація транспортного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності.
25. Система управління контрактною діяльністю в сфері ЗЕД.
26. Стратегія розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств.
27. Вдосконалення напрямів розвитку зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві.
28. Організація виробництва експортно-орієнтованої продукції на підприємствах.
29. Маркетингове дослідження зовнішнього ринку товарів і послуг в умовах ЗЕД.
30. Фінансовий менеджмент зовнішньоекономічної діяльності.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

- Опитування.
- Перевірка завдань для самостійної роботи.
- Перевірка матеріалів самопідготовки.
- Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – іспит (VII семестр – денна форма; VIII семестр – заочна форма навчання).

10. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

1. Що таке менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, в чому його суть і особливості?
2. Що Ви розумієте під поняттям «система ЗЕД»?
3. Розкрийте зміст міжнародного виробничого кооперування.
4. В чому різниця між менеджментом ЗЕД і внутрі фірмовим менеджментом?
5. Перелічіть відомі вам мотиви для розвитку ЗЕД на підприємстві.
6. Охарактеризуйте керуючу й керовану ланки ЗЕД.
7. Якими принципами керуються суб'єкти і об'єкти ЗЕД в Україні?
8. Назвіть складові керуючої та керованої системи ЗЕД в Україні.
9. Які види управління ЗЕД на державному рівні Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
10. В чому виявляється самостійність українських підприємств у здійсненні ЗЕД на сучасному етапі?
11. Які головні фактори передбачають необхідність державного регулювання ЗЕД в сучасних умовах?
12. Яка суть і особливості зовнішньоекономічної політики держави в сучасних умовах?
13. Поясніть особливості політики держави вільної торгівлі і її протекціоністських заходів.
14. Яким чином побудована система органів державного управління ЗЕД в Україні?
15. Які основні функції митно-тарифного регулювання?
16. В чому особливості державного регулювання ЗЕД?
17. Охарактеризуйте систему органів державного управління ЗЕД в Україні.
18. За допомогою яких чинників регулюють ЗЕД в Україні?
19. Перелічіть складові системи органів управління ЗЕД в Україні.
20. Для чого потрібні міжнародні угоди в галузі ЗЕД? Які види міжнародних угод ви знаєте?
21. Опишіть функції, що виконують міжнародні правила перевезення товарів?
22. Які основні конвенції щодо міжнародних перевезень ви знаєте?
23. Що і як закликані регулювати в ЗЕД конвенції про платежі? Які конвенції про платежі Ви знаєте?
24. Для чого потрібні міжнародні організації з регулювання ЗЕД і які функції вони виконують?
25. Які функції виконує Світова організація торгівлі і які можливі переваги для України, як члена СОТ ?
26. Які міжнародні фінансові організації ви знаєте? Охарактеризуйте їх функції в сфері ЗЕД?
27. Що таке платіжний баланс? Опишіть його структуру.
28. Розрахунковий та платіжний баланси. Їх визначення та відмінності.

29. Опишіть відомі Вам складові некомерційних надходжень та платежів платіжного балансу.
30. Дайте визначення поняттю митного тарифу. Для чого застосовують мито?
31. Охарактеризуйте позитивні й негативні сторони митно-тарифного регулювання.
32. Що таке митний тариф? Функції митно-тарифного регулювання.
33. Охарактеризуйте простий і складний митний тариф.
34. Преференціальні, максимальні й мінімальні тарифні ставки.
35. Що таке нетарифне регулювання експортно-імпортних операцій? Мета його застосування.
36. Опишіть види нетарифних заходів регулювання експортно-імпортних операцій.
37. Дайте визначення технічним бар'єрам як виду нетарифних заходів регулювання експортно-імпортних операцій.
38. Опишіть заходи пов'язані із виконанням митних формальностей як вид нетарифних заходів регулювання експортно-імпортних операцій.
39. Означте імпортний депозит як вид нетарифних заходів регулювання експортно-імпортних операцій.
40. Опишіть суть та характер діяльності міжнародних товарних бірж.
41. Що таке міжнародний аукціон? Вкажіть основні його завдання і функції.
42. Назвіть організаційні форми проведення аукціонних торгів та їх відмінності.
43. Що таке міжнародні ярмарки і які функції вони виконують?
44. Охарактеризуйте суть міжнародних виставок і їх значення в економічних відносинах.
45. Що таке міжнародний кредит? Перелічіть принципи міжнародного кредиту і які функції він виконує?
46. Охарактеризуйте облігаційні позики як міжнародний кредитний механізм.
47. Опишіть історію виникнення та функції "вільних економічних зон" у світі.
48. Охарактеризуйте і визначте мету структурного поділу підприємства в сфері ЗЕД.
49. Опишіть основні напрями зовнішньоекономічної діяльності спеціалізованого зовнішньоторговельного підприємства.
50. Функції та завдання відділу зовнішньоекономічних зв'язків на підприємстві, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність.
51. Яким є головне завдання маркетингових досліджень? Опишіть причини, що спонукають організації до проведення маркетингових досліджень на зовнішньому ринку.
52. Опишіть розвиток міжнародного маркетингу та охарактеризуйте етапи розробки стратегічної маркетингової програми з реалізації товарів і послуг на зовнішньому ринку.
53. Охарактеризуйте основні способи проникнення на конкретний іноземний ринок.
54. Які показники використовують для визначення ефективності ЗЕД. Опишіть принципи розрахунку цих показників.
55. Охарактеризуйте прямий метод експортно-імпортних операцій. Коли він застосовується?
56. Охарактеризуйте непрямий метод експортно-імпортних операцій. Коли він застосовується?
57. Опишіть структуру спеціального експортного відділу виробничо-торгівельної фірми.
58. Дайте визначення і наведіть приклади торгово-посередницьких операцій в ЗЕД.
59. Розкрийте переваги торгово-посередницьких операцій в ЗЕД перед прямим експортом чи імпортом.
60. Перелічіть і опишіть відомі Вам види торгово-посередницьких операцій.
61. Перелічіть види торгових фірм у сфері ЗЕД.

62. Опишіть прямий і непрямий методи експортно-імпортних операцій їх переваги та недоліки.
63. Дайте визначення і наведіть приклади торгово-посередницьких операцій в ЗЕД.
64. Перелічіть відмінності між внутрішньою та міжнародною купівлею-продажем.
65. Дайте визначення обов'язкових і додаткових умов торгівельного контракту. Перелічіть обов'язкові умови торгівельного контракту.
66. Дайте визначення обов'язкових і додаткових умов торгівельного контракту. Перелічіть додаткові умови торгівельного контракту.
67. Перелічіть і охарактеризуйте специфічні умови контракту.
68. Охарактеризуйте види цін, що використовуються для їх планового визначення.
69. Для чого застосовують знижки в міжнародній торгівлі. Опишіть їх види.
70. Які умови потрібно вивчити перед заключенням міжнародного контракту.
71. Перелічіть умови "Інкотермс" та опишіть групи за якими класифікують умови "Інкотермс".
72. Перерахуйте якими методами можна вести ділові переговори і умови коли ці методи застосовують.
73. Охарактеризуйте ділові переговори шляхом переписки.
74. Опишіть план проведення переговорів приймаючої сторони.
75. Перелічіть відмінності між внутрішньою та міжнародною купівлею-продажем
76. Дайте визначення обов'язкових і додаткових умов торгівельного контракту. Перелічіть обов'язкові умови торгівельного контракту.
77. Дайте визначення обов'язкових і додаткових умов торгівельного контракту. Перелічіть додаткові умови торгівельного контракту.
78. Перелічіть і охарактеризуйте специфічні умови контракту.
79. Охарактеризуйте види цін, що використовуються для їх планового визначення.
80. Для чого застосовують знижки в міжнародній торгівлі. Опишіть їх види.
81. Які умови потрібно вивчити перед заключенням міжнародного контракту?
82. Що таке "Інкотермс-2020" і які питання розкривають уніфіковані торгові умови?
83. Яка мета цінової політики підприємства у сфері ЗЕД?
84. Опишіть характерні риси цінової політики в сучасних умовах.
85. Означте основні методи формування цін, які використовуються великими міжнародними компаніями.
86. Охарактеризуйте механізм визначення ціни товару в сфері ЗЕД.
87. Назвіть відомі Вам стратегії цінової політики.
88. Які чинники щодо ціни обумовлюють у міжнародному контракті купівлі-продажу?
89. Які одиниці виміру щодо ціни товарів можуть бути обумовлені в контракті купівлі-продажу?
90. Що таке валюта ціни в міжнародному контракті і що впливає на її вибір?
91. Назвіть форми фіксації ціни у міжнародному контракті купівлі-продажу.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ КОНТРОЛІВ

Форма навчання / Теми занять	Поточне оцінювання			Екзаменаційна оцінка	Підсумкова оцінка
	Разом	Семинарські заняття	Самостійна робота		
Денна форма навчання	100	70	30	100	100*
Тема 1.	100	0-5	0-2	100	100*
Тема 2.		0-5	0-2		
Тема 3.		0-5	0-2		
Тема 4.		0-5	0-2		
Тема 5.		0-5	0-2		
Тема 6.		0-5	0-2		
Тема 7.		0-5	0-2		
Тема 8.		0-5	0-2		
Тема 9.		0-5	0-2		
Тема 10.		0-5	0-4		
Тема 11.		0-5	0-2		
Тема 12.		0-5	0-2		
Тема 13.		0-5	0-2		
Тема 14.		0-5	0-2		
Заочна форма навчання	50	20	30	50	100
Тема 1.	50	-	30	50	100
Тема 2.		-			
Тема 3.		-			
Тема 4.		0-5			
Тема 5.		0-5			
Тема 6.		-			
Тема 7.		-			
Тема 8.		-			
Тема 9.		-			
Тема 10.		-			
Тема 11.		-			
Тема 12.		0-5			
Тема 13.		0-5			
Тема 14.		-			

* - розраховується як середньоарифметичне значення кількості балів поточного оцінювання та підсумкового тесту (іспиту):

$$\text{Підсумкова оцінка} = \frac{\text{Поточне оцінювання} + \text{Підсумковий тест(іспит)}}{2}$$

Самостійна робота – форма організації навчального процесу, яка передбачає виконання завдань здобувачем вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Індивідуальна робота - форма організації навчального процесу, яка забезпечує реалізацію творчих можливостей здобувача вищої освіти через індивідуально спрямований розвиток його здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

Наукова робота – виконане під керівництвом викладача наукове дослідження тієї чи іншої проблеми, яке відповідає науковим принципам, має певну структуру, містить результати власного пошуку, власні висновки.

Іспит – форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література

Основна:

1. Дахно І.І., Бабіч Г.В. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. / за ред. І.І. Дахна. Т. 1. Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 275 с.
2. Зінчук Т. О. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. – К: ЦУЛ, 2017. – 512 с.
3. Ковтуненко К.В. Менеджмент зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності : Навчальний посібник за ред. К.В. Ковтуненко. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 505 с.
4. Хрупович С. Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навчальний посібник. – Тернопіль, 2017. – 137 с.

Додаткова:

1. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник. – К. : Центр навч. літ., 2008. - 432 с.
2. Дідківський, М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. К. : Знання, 2006. 463 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н. Ю.Є. Петруні. – Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. – 331 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : практикум: навч. посібник / Л.О. Чернишова, В.О. Козуб, Л.Л. Носач та ін. Харків: Форт, 2017. 238с.
5. Козак Ю. Г. Зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 292 с.
6. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посібник] / [А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Ю.О. Олейніков та ін.] ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. — К.: КНТЕУ, 2012. — 823 с.
7. Методологія формування транспортно-митної інфраструктури в Україні [Текст] : [монографія] / [А. М. Пасічник та ін.] ; за ред. А. М. Пасічника ; Ун-т мит.справи та фінансів. - Дніпропетровськ : УМСФ, 2016. - 168 с.
8. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.: навчальний посібник / К.Ю. Величко, В.О. Козуб, Л.Л. Носач та ін. – Харків: Видавництво "Форт", 2017. 222 с.
9. Міжнародна торгівля: підручник. / За ред. Ю.Г. Козака. - Київ-Катовіце-Краков: ЦУЛ, 2015. - 272 с.
10. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник / Т. Зінчук, І. Горбачева, О. Ковальчук, Н. Куцмус та ін. Київ: ЦНУЛ, 2017, 512 с.
11. Полянська А. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств нафтогазового комплексу: навч. посіб. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. 250 с.
12. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навчальний посібник. Тернопіль, 2017. 137 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України. (№N 959-ХІІ від 16. 04. 1991 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
2. Про валюту і валютні операції: Закон України. (Документ 2473-VIII, від 21.06.2018 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>.

3. Про режим іноземного інвестування: Закон України. (19.03.1996 № 93/96-ВР). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>.
4. Про інвестиційну діяльність: Закон України. № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
5. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
6. Інкотермс – 2020. URL: <http://www.compet.kh.gov.ua/ukr/2443-novi-pravila-inkoterms2020>.